

Винокурова Анастасия Алексеевна, педагог дополнительного образования
Эжанского филиала МБОУДО «Центр внешкольной работы»,
с. Эжанцы/Усть-Майский район
«Сценарий праздничного мероприятия «Икэнипкэ»
в группе дополнительного образования «Биракан»

Дата проведения: конец учебного года

Цель мероприятия: возрождение и сохранение традиций эвенков в воспитании детей.

Задачи:

- привитие интереса к культуре своего народа;
- помочь раскрыть свои духовные и душевные достоинства;
- развитие речи и словарного запаса;
- развитие коммуникативных навыков;

Ожидаемый результат: формирование у учащихся знаний о традициях родной культуры, формирование интереса к традициям и обычаям эвенков, осознание необходимости сохранения культуры своего народа и развитие своего национального достоинства.

Пояснительная записка: Праздник «Икэнипкэ» проводится в конце учебного года для учащихся и родителей танцевального коллектива «Биракан».

В первые летние месяцы северные коренные народы празднуют встречу нового года, которая знаменует собой пробуждение природы, появление зелени, размножение поголовья диких промысловых зверей и домашних оленей. Одним из таких праздников является эвенкийский праздник Икэнипкэ.

Икэнипкэ – это один из любимых и почитаемых праздников эвенков: праздник возрождения древнейших обрядов, праздник народных традиций. Здесь можно познакомиться с обрядовым фольклором, песенно-танцевальной культурой эвенков, с традиционными национальными играми.

Праздник состоит из следующих элементов:

- I. Обряд очищения «Чычыпкаан» для обучающихся, родителей и гостей праздника.
Хороводные эвенкийские танцы «Дэвэйдэ», «Бээдьэ», «Ёхорьё»
- II. Торжественная часть по итогам года, награждение
- III. Отчетный концерт танцевального коллектива «Биракан»

1 ыгытааччы: Мэнду! Аямамал бэел, гиркил ирэмэл!

Синэ праздникит эгэрдэлэдем!

Поздравляю вас с праздником!

2 ыгытааччы: Билигин биһиги эбэңкилии дорооболоһуохпут.

– Аят бидекекеллу!

Бары этэллэр- Аят бидекекеллу!

-Дорово! Мэнду!

Бары этэллэр- Дорово! Мэнду!

1 ыгытааччы: Уһун тымныылар кэннилэриттэн, биһиги өбүгэлэрбит сыл аайы биир сиргэ мустан сайыны көрсөллөрө. Маннык бырааһынныктар кинилэргэ бэйэ бэйэлэригэр сүбэ-ама бэрсэллэригэр көмөлөһөр этэ уонна бука барыларын алыптаах тынынан угуйара.

2 ыгытааччы: Бу бырааһыннык, дьыл саамай үчүгэй кэмигэр ырыалаах, үнкүүлээх, үөрүүлээх - көтүүлээх ытыллар. Бүгүн биһиги ис дууһабытыттан ыллаахпыт, туойуохпут, үңкүүлүөхпут.

1 ыытааччы: Айыл5аны кытта ыкса алты4ан олорор буоламмыт орто дойдуну айбыт онорбут айыы4ыппытыгар Сэвэкигэ унэбит, суктэбит. Ол курдук билигин би4иги бэйэбититтэн араас ку4ахан инпит санаалары, ыарыылары ыраах кыйдыахпыт, ыраастаныхпыт.

Обряд очищения «Чичипкан»

(Чичипкан — это старинный обряд прохождения через своеобразные «небесные врата». Сам чичипкан делают из раздвоенного ствола лиственницы, на вершине которой крепится тотем с изображением лица. Дым от костра будет встречать гостей при входе)

2 ыытааччы: Бары ыраастанныбыт, буруоны кытта би4иги туох баар ку4азаммыт ыарыыбыт барыта барда диэн эрэниэххэйин. Билигин ыраас дуу4алаах, санаалаах обугэлэрбит Быраа4ынныктарын салбыабын.

1 ыытааччы: Обугэлэрбит үгэстэринэн аа4ан эрэр сылбытын «Дэвэйдэ» хороводунан атаарыабын.

2 ыытааччы: Кэлбит күөх сайыны уруйдаан **Ёхорье** норуот ункуутунэн корсуобун!

1 ыытааччы: Самаан сайын салаллан кэлбит уруутугэр от-мас чэчирии тыллан, айыл5а нуо5айа хамсаан, ситэн силигилээн, чэлгинэн турар кэмигэр эбэнкилии тыыннаах, ойдоох-санаалаах дьон ыраахтан ынырыллан, чугастан мунньустан обугэбит угуо угэ4ин уйэтитэн, эбэнкилии сана дьылы корсо, сана куммутун корсор кэммит дьэ тийиэн кэллэ!

2 ыытааччы: Бастатан туран бука барыгытын кэлэн иһэр «Оҕо комускэлин кунунэн» итиитик - истинник эбүрдэлиирбитин конуллээн! Баҕарабыт чаҕылыннас куннээх ыраас куох халлааны, дьоллоох оҕо сааһы, дьэ кэргэттэргитигэр или – эйэни.

1 ыытааччы: Э5эрдэ тыл барар «Биракан» бөлөх салайааччыта Анастасия Алексеевна5а Винокурова *(вручение Благодарственных писем родителям, грамот учащимся танцевального коллектива)*.

2 ыытааччы: Тыл төрөппүттэргэ бэриллэр *(родителя благодарят руководителя группы, вручают подарки детям)*

1 ыытааччы: Быйылгы уорэх дьылын тумуктуур кэнсиэрбитин сабалыыбыт.

2 ыытааччы: Э4игини э5эрдэлиир «Биракан» ункуу боло5о, **Эбэнки ункуутэ.**

1 ыытааччы:

Ыңырыылаах ыалдыттарбыт!

Ыраах хоту дойдубутугар,

Саргылаах сайыммыт кэлбитин,

Үөрүүбүтүн үллэстэн,

Ытык дьоммут тумсэммит.

Сайа5ас ыччаттар мустаммыт,

Ырыа «Тус хоту» толороллор Борисова Арина.

2 ыытааччы: «Биракан» ункуу боло5ун толоруутугар **«Байанайдаах булчут».**

1 ыытааччы:

Сүүрүктээх үрэ5и кэрийэн,

Үүнүүлээх сирэмэр хаамыахха,

Сибэкки арааһын бэрийэн,

Үөрүү ункуутун сабалыахха!

Корсун кырачаан, кэскиллээх ункуу4уппутун, Антонова Наташа толоруутугар **«Орончикан»**

2 ыытааччы:

Тундрам үрдүнэн үрдүк күн

Ийэлии истиңник мичээрдэ,

Сүрэхпит үөрүүтүн үллэстэн.

Сайыны чабылла сандаарта.

«Биракан» Ункуу боло5ун толоруутугар **«Туундара сырдааһына»**

1 ыытааччы:

Мин хотугу дойдум,

Эйиигиттэн атын сирим

Ханна да суобун билэбин,

Мин хотугу дойдум!

2 ыытааччы: «Биракан» үнкүү коллективын кырачаан бөлөбүн кытта көрүң «Гудее дуннэ» ырыа

1 ыытааччы: Отчуоттуур концерпытын уопсай түмэр үнкүү «Дьизэрэнкэй». Көрсөбүт!

2 ыытааччы: Болѳомтобутугар барѳа махтал! Кытаанах дорубуйаны уонна ситиһиилэри баѳарабыт! Көрсүөххэ диэри!